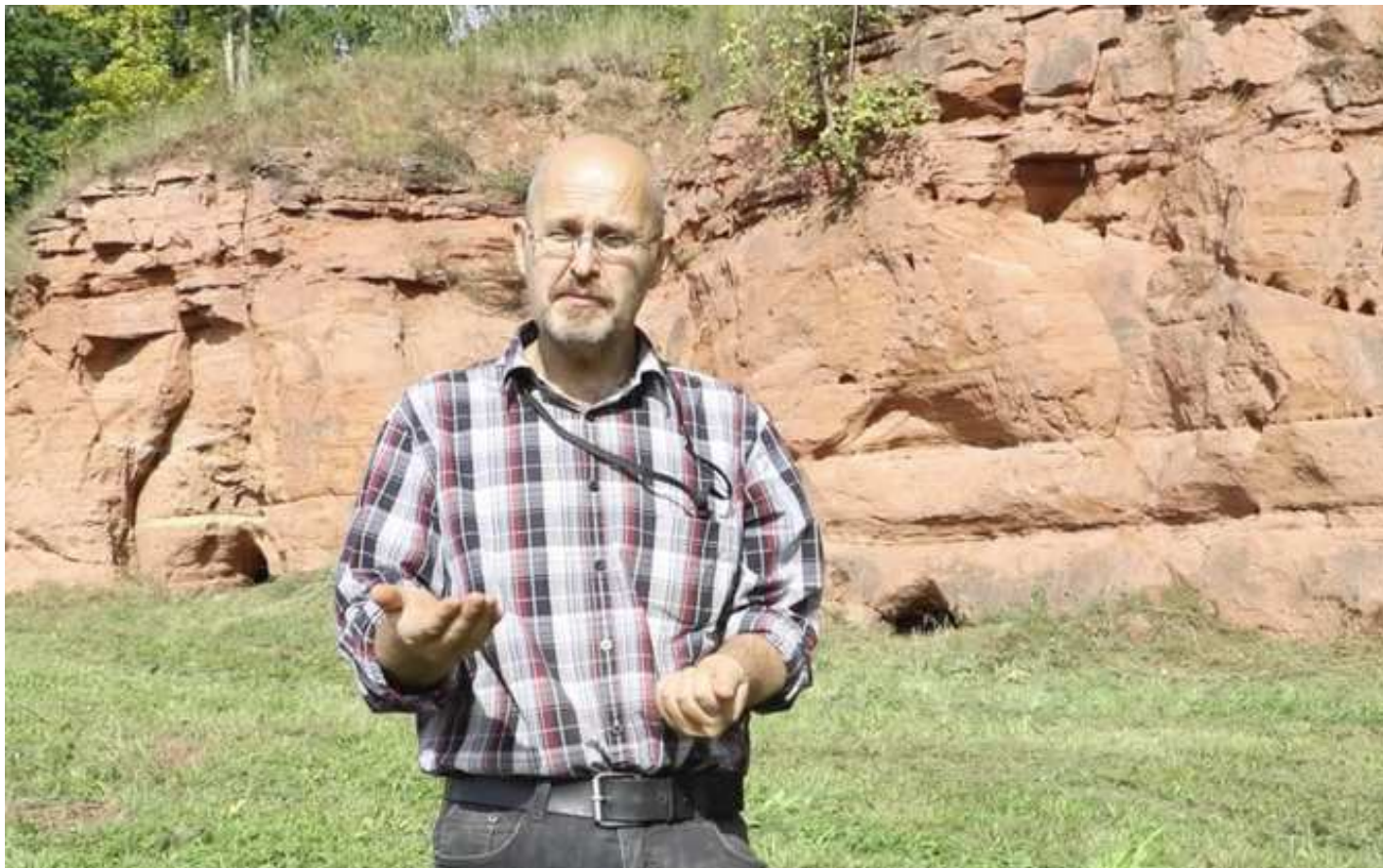

Professor: fosforiidiuuringuid ei saa jätta ettevõtete kaela

TÜ geoloogia ja mineraloogia professor Kalle Kirsimäe. **Autor/allikas:** Sven Paulus/ Tartu ülikool

KESKKOND

04.03.2016 16:16

Tartu ülikooli geoloogia ja mineraloogia professor Kalle Kirsimäe nendib, et fosforiidi kaevandamise tasuvusuuringutega seonduvad küsimused on nende ettevõtete hoolde jätmiseks liiga keerukad. Samal ajal pole inimeste ja ühiskonna muutunud suhtumise tõttu põhjust karta, et kaevandamisel hakataks kasutama nn põletatud maa taktikat.

"Väga selge on see, et nii suure mastaabiga nii keerulisi küsimusi ei saa ka kõige parema tahtmise juures, nii suure majandusliku ja sotsiaalpoliitilise mõjuga küsimusi ei saa veeretada ettevõtete kaela. Nende küsimuste lahendamiseks peaks see olema riiklik programm," laiendas professor Vikerraadio saates "Uudis+".

Analoogselt on riigi enda uurimisorganisatsioonide ja avalik-õiguslike ülikoolide pädevuses kaevandamisega seonduvate seisukohtade kujundamiseks tarviliku läheinformatsiooni kogumine. "Eestis on olemas inimesed, kes saavad sellega hakkama," rõhutas Kirsimäe.

Kuigi professor mõistab enda sõnul täielikult ka inimesi, kes nii fosforiidi kui ka teiste maavarade kaevandamise tõttu muret tunnevad, tõi ta välja, et mitmed kümnete aastate eest väljakujunenud arusaamad on tänaseks iganenud. "Me oleme väga kinni selles taugas, mis tuleb meiega eelmisest sajandist. Arvan, et me peaksime aru saama, et täna ei ole võimalik enam selline n-ö musta põletatud maa taktika," sõnas Kirsimäe.

Näiteks on kõlanud viimasel ajal näited fosforiidi kaevandamisega laastatud Nauru saareriigist. "See ei ole enam põhimõtteliselt võimalik. /.../ Me ise oleme muutunud, meie tehnoloogia, teadmised on muutunud, et kaevandada. See ei käi ainult fosforiidi kohta, vaid kehtib tegelikult ka kõige lihtsama kruusa-liiva kohta, et kaevandada seda võimalikult väikeste keskkonnamõjudega," laiendas professor. Siiski ei tohi kaevandamisse suhtuda ka liiga kergekäeliselt.

"Suvaline maavara kaevandamine on tegelikult väga kompleksne küsimus. Sellesama fosforiidi juures tulebki just sellepärast seda fosforiiti uurida, et me saaksime aru, mis see meile maksma läheb. Mis läheb maksma? Kas see toore kõik oma lisandväärtusega – haruldased muldmetallid, teised elemendid, mis me sealt kätte saame – on piisavalt tasuv selleks, et võtta kasutusele tehnoloogiad ja meetmed näiteks keskkonnamõjude tasumiseks," mõtiskles Kirsimäe. Samas ei tohi seejuures ära unustada ka kohalike elanike ja riigi poolt lõigatavat kasu.

Toimetaja: Jaan-Juhan Oidermaa